

Fylkesmannen i Aust-Agder

TILRÅDNING FRA FYLKESMANNEN I AUST-AGDER TIL MILJØDIREKTORATET OM VERN AV OMRÅDE TILBUDT FOR FRIVILLIG VERN:

Ljosådalen naturreservat

Valle kommune
August 2015

Foto: Gry Gasbjerg Engemyr

Innhold

1. FORSLAG	3
2. HJEMMELSGRUNNLAG	3
3. VERNEVERDIER	3
4. ANDRE INTERESSER.....	4
5. SAKSBEHANDLING	4
BAKGRUNN.....	4
PLANPROSESS	4
VIKTIGE ENDRINGER UNDER VERNEPROSESSEN	5
6. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	5
Høringsinstanser.....	5
Høringsuttalelser	6
Fylkesmannens kommentarer	9
7. FYLKESMANNENS TILRÅDNING	10
VEDLEGG 1 - OMRÅDEBESKRIVELSE	11
VEDLEGG 2 – VERNEFORSKRIFT	15
VEDLEGG 3 - ENDRINGSFORSKRIFT	18

1. Forslag

Fylkesmannen i Aust-Agder legger med dette fram forslag om vern av et område tilbudt for frivillig vern i Aust-Agder fylke. Tilrådommen omfatter Ljosådalens naturreservat i Valle kommune. Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov 2009-06-19 nr. 100: Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven).

Området utgjør et totalareal på ca. 37 903 daa. Totalt produktiv skog er 18 100 daa. Verneforslaget har regional verneverdi: **.

Utkast til verneplan ble sendt på både sentral og lokal høring 29.5.2015. **Høringsfrist var 24.7.2015.**

2. Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov 2009-06-19 nr. 100: Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 37.

3. Verneverdier

Et vern av det foreslåtte området vil sikre arealer med store verneverdier. Området er registrert med regional verneverdi **.

Vurderingen om å ta det foreslåtte området videre baseres i hovedsak på at dette arealet utmerker seg med å være et stort og velarrondert dalføre med en ganske stor andel produktiv gammelskog. Nesten alle skogtyper som finnes på dette høydelaget i regionen opptrer i dalføret. Store areal innover dalføret består av glissen og lavproduktiv bjørk-furuskog som er oppstykket av myr mens det i bratte dalsider og i ur står løvskog. Den produktive gammelskogen har lokalt høy tetthet av virkelig gammel furu (250-500 år) og arts mangfoldet er moderat høyt innen gruppene med karplanter, lav og vedboende sopp. Både innslag av truede og nær truede arter er registrert og noen er regionalt sjeldne.

Verneforslaget oppfyller følgende prioriterte mangler i regionen ved dagens skogvern (Framstad m. fl. 202, 2003);

- Skog med urskogspreg/naturlig skogdynamikk og
- Rike skogtyper (lågurtskog)

Etter Fylkesmannens vurdering tilfredsstiller området kriteriene a) og b) i naturmangfoldloven (nml) § 37 for områder som kan vernes som naturreservat:

- *inneholder truet, sjelden eller sårbar natur*
- *representerer en bestemt type natur*

4. Andre interesser

Området brukes til jakt, fiske og annet friluftsliv. Alt areal som foreslås vernet har status som landbruk-, natur- og friluftslivsområde (LNF-område) i kommuneplanens arealdel.

Miljøvernabdelingen er for øvrig ikke kjent med at det er knyttet andre interesser til området.

5. Saksbehandling

Bakgrunn

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet, blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra NINA Fagrapport 54 (2002) "Evaluerings av skogvernet i Norge". En oppdatert, naturfaglig evaluering av norske verneområder med mangelanalyse og anbefalt strategi for videre vern er presentert i NINA Rapport 535 (Framstad m. fl. 2010). Denne rapporten ligger til grunn for dagens arbeid med etablering av nye verneområder.

I St.meld. nr. 25 (2002-2003) ble frivillig vern trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernemyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene, skal området gjennomgå saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven.

Bevilgningen til frivillig vern for 2015 har økt betydelig, og midlene skal gi grunnlag for opprettelse av flere verneområder i løpet av 2015. Arbeidet omfatter både frivillig vern og vern i eid grunn (Statskog og OVF).

Planprosess

Naturfaglige registreringer ble gjennomført i oktober 2010, og er rapportert i lokalitetsdatabasen for skogområder <http://borchbio.no/narin/>. Jon T. Klepsland og Terje Blindheim har stått for feltarbeid og rapportering.

En oppsummering av de naturfaglige registreringene er foretatt under presentasjonen av området i høringsforslaget og ligger vedlagt.

Formell oppstart av verneplanen for Ljosådalen naturreservat ble kunngjort i Agderposten 28.2.2015 og i Setesdølen påfølgende uke og i brev til grunneierne og aktuelle foreninger og lag datert 26.2.2015.

Utkast til verneplan ble sendt på sentral og lokal høring i brev av 29.5.2015 og kunngjort i Agderposten og i Setesdølen påfølgende uke. Høringsfrist ble satt til 24.7.2015.

Viktige endringer under verneprosessen

Fra den tid forskriften trer i kraft vil det medføre grenseendringer i følgende forskrifter:

- Forskrift 28. april 2000 nr. 409 om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde, Bykle, Valle og Bygland kommunar, Aust-Agder, Åseral, Hægebostad, Kvinesdal og Sirdal kommunar, Vest-Agder og Forsand kommune, Rogaland
- Endringen medfører at landskapsvernområdet får redusert sitt areal med ca. 21,2 km².

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) og Otra Kraft AS kommenterte et området som ligger helt øst i verneområdet som heter Raudkleivhylen, også omtalt som Bordals-tippen. Området er satt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. Arealformålet er ivarettatt i reguleringsplan for strømmettet i området, og verneforslaget berører dette arealet. DMF og Otra Kraft AS mener eksisterende foretak som Bordals-tippen må hensyn tas i verneprosessen. Fylkesmannen er enig med DMF og Otra Kraft AS sin kommentar til høringsforslaget og har endret vernekartet slik at grensen går i formålsgrensen for råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. Endringen i vernekartet har medført at naturreservatet reduseres med ca. 100 daa, og verneforskriften er oppdatert deretter.

6. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om vern av skogreservatet vil etter vår vurdering medføre små kostnader for forvaltningen.

Det kan bli aktuelt å utarbeide og oppføre informasjonsplakat i området. Området omfatter ingen store verdier knyttet til skjøtselavhengige habitater, og er etter dagens kunnskap ikke truet av uønskede, svartelista arter. Friluftsliv og eventuelt jakt bør med dagens bruk kunne avklares uten egen plan. Behovet for forvaltningsplan er derfor etter Fylkesmannens vurdering derfor begrenset per dags dato.

Vi anser behov for oppsyn i området og forutsetter at Statens Naturoppsyn tillegges oppsynsmyndighet i reservatet.

Høringsinstanser

Verneplanen ble sendt på **lokal høring** til følgende personer/instanser:

Grunneiere i området, Dag Heintz (Statens forhandler), Valle kommune, Aust-Agder fylkeskommune, samt følgende berørte brukerorganisasjoner, regionale og statlige etater, næringsinteresser og lokale interesseorganisasjoner: NIVA - Sørlandsavdelingen, NJFF Aust-Agder v/Olav Schrøder, Aust-Agder bondelag, Aust-Agder Bonde- og Småbrukarlag v/, Norsk Zoologisk forening Sørlandsavdelingen, Norsk Ornitologisk forening avdeling Aust-Agder, Agder Soppforening v/Anne Lise Fonneland, Naturvernforbundet i Aust-Agder v/Stig Rubach, Agder naturmuseum og Botanisk Hage, Aust-Agder turistforening, Agder Historielag, Statens vegvesen - region Sør, Agder energi.

Verneplanen ble sendt på **sentral høring** til følgende etater og organisasjoner:

Biologisk institutt, Universitetet i Oslo, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (2 eks), Forsvarsbygg, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådene Landsforbund, Jernbaneverket, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges

Orienteringsforbund, Norges Skogeierforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bergindustri, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Naturhistorisk museum, Norsk Industri, Norsk institutt for naturforskning, Norsk institutt for skog og landskap, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norskog, Norsk Zoologisk Forening, Riksantikvaren, SABIMA, Statens landbruksforvaltning, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Stedsnavntjenesten for Østlandet, Statskog SF, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF – Norge.

Høringsuttalelser

Ved fristens utløp kom det inn tilbakemeldinger fra:

- Forsvarsbygg
- Direktoratet for mineralforvaltning
- Jernbaneverket
- Statens vegvesen
- Kartverket
- Norsk organisasjon for terrengsykling (NOTS)
- Språkrådet
- Aust-Agder Fylkeskommune
- NVE
- NJFF-Aust-Agder
- Agder Energi
- Aust-Agder Orienteringskrets (AAOK)
- Otra Kraft
- Torill Tveiten Lien
- Leif Røysland

Forsvarsbygg

I forbindelse med forbudet hva gjelder motorferdsel kommenterer Forsvarsbygg at de anser unntaket som angår militær operativ virksomhet som tilfredsstillende. Forsvarsbygg regner med at unntaket for militær operativ virksomhet også gjelder verneforskriftens § 5 pkt. 4 som angår forbud mot lavtflyging i perioden f.o.m. 25. april – 31. mai (kalvingstid for villreinen).

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF)

DMF kommenterer et område som ligger helt øst som heter Raudkleivhylen, også omtalt som Bordals-tippen. Området er satt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. Arealformålet er ivarettatt i reguleringsplan for strømnettet i området, og verneforslaget berører dette arealet. DMF mener eksisterende foretak som Bordals-tippen må hensyn tas i verneprosessen, og at vernegrensen blir satt til formålsgrensen for råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel.

Det er ikke registrert andre mineralressurser i planområdet og det foreligger ingen bergrettigheter.

DMF mener også at verneforskriften bør åpne for:

- Tillatelse til å ta ut prøver for geologiske undersøkelser med håndholdt hammer, og refererer til minerallovens §§ 8 og 9.
- Ferdsel i forbindelse med kartlegging og tilsyn av evt. tidligere og nåværende mineraluttak, jf. mineralloven § 13.
- Tiltak i forbindelse med sikring av mineraluttak og evt. gamle gruveåpninger og forurensing fra evt. tidligere gruveaktivitet.

Kartverket

Kartverket opplyser om at datasettet for naturvernområder inngår fra 1. januar 2015 i det offentlige kartgrunnlag (DOK), jf. plan- og bygningsloven § 2-2 og kart- og planforskriften kapittel 2. Dette forutsetter at vernekartet utarbeides og presenteres i samsvar med Miljødirektoratets produksspesifikasjon.

Videre må verneområdet sitt navn meldes inn til Kartverket, jf. lov om stadnamn av 18. mai 1990 nr. 11 § 12.

Norsk organisasjon for terrengsykling (NOTS)

NOTS sitt utgangspunkt er at Stortinget gjennom frilufsloven § 2 har foretatt en interesseavveining som bør respekteres. Avvik fra frilufslovens hovedregel bør derfor bare skje der reelle, faktabaserte og tungtveiende vernehensyn tilsier det.

NOTS informerer også om at sykling er med tiden blitt en aktivitet som utøves til alle årstider, og foreslår at det lages en formulering som likestiller sykling vinterstid med annen ikke-motorisert ferdsel (ski, truger, hundekjøring osv.), altså at det kan sykles på «tilfrosset snødekt mark».

Aust-Agder Fylkeskommune

Plan- og naturseksjonen i Aust-Agder fylkeskommune er positive til at det inngås avtaler om frivillig vern av skog i Aust-Agder, og mener det er svært viktige skogsbiotoper som vernes mot hogst og at et viktig kalvingsområde for villrein ivaretas.

NVE

NVE påpeker at det foreslåtte verneområdet har bekkeinntaket til tilløpstunnelen til Brokke kraftverk. I den forbindelse mener NVE at det generelle unntaket for vedlikehold av bekkeinntak, veg og kraftlinjer er gitt § pkt. 12 og 13 i forslaget til verneforskrift, slik at det bør være mulig å få til tilfredsstillende praktiske løsninger.

I forbindelse med kraftlinjer påpeker NVE at områdekonsesjonær Agder Energi Nett AS ikke var oppført som adressat i høringsbrevet til tross for at de var adressat i oppstartmeldingen.

NJFF-Aust-Agder

Norges jeger- og fiskerforbund i Aust-Agder ønsker vernet velkommen, men har følgende merknader;

- Det bør være samme krav til kjøretøy for uttransport av skadd bufe og for skutt hjortevilt.
- I § 5 bør det for pkt. 3 og 4 vurderes faglig om perioden er for kort med tanke på at villreinen får den nødvendige roen under kalving.

Aust-Agder Orienteringskrets (AAOK)

Norges Orienteringsforbund og Aust-Agder Orienteringskrets (AAOK) støtter på et generelt grunnlag vern av sårbare og viktige naturområder med tanke på å ivareta det økologiske mangfoldet i Norge. Vi ser positivt på frivillig vern av Ljosådalens naturreservat.

Norges Orienteringsforbund og AAOK har imidlertid følgende kommentarer til de bestemmelsene som gjelder generelt for naturreservater. Vårt hovedanliggende er at orientering tillates i verneområdet. AAOK ber derfor om at verneforskriftens bestemmelser nevner at orienteringsløp i området er tillatt, slik at det ikke hersker noen tvil om dette. Slik verneforskriften er utarbeidet er det uklart om orienteringsløp sorteres under vanlig ferdsel eller om det sorteres under idrettsarrangementer. AAOK synes termen idrettsarrangement under §3 punkt 4 er en for generell begrensning når en tenker på ferdsel mellom kontrollpunktene (postene) i et orienteringsløp eller i

forbindelse med turorientering. Samlingsplass vil uansett plasseres utenfor det vernede området eller i tilknytning til opparbeidet vei i området.

AAOK mener også muligheten for å søke dispensasjon, jf. § 7 punkt 1, er en altfor omfattende prosedyre for å få tillatelse til å plassere kontrollpunkter (poster) innenfor et naturreservat i forbindelse med et orienteringsløp eller turorientering.

Otra Kraft

Uttalelsen representerer Otra Kraft (OK) og Otteraaens Brugseierforening(OB) med følgende merknader til høringsforslaget:

1. Uttalelsen må ses i sammenheng med tidligere innspill i første høringsrunde, jf. brev fra Otra Kraft datert 26.03.2015.
2. Adresseliste er mangelfull og må utvidest slik:
Otra Kraft, 4748 Rysstad
Otteraaens Brugseierforening c/o Otra Kraft, 4748 Rysstad
3. I medhold av konsesjon kgl. res. 15.09.1961 blir følgende vassdragsanlegg /interesser som berørt av vernet av Ljosådalen:
 - Bekkeinntak Hiså
 - Tipp Bordalen
 - Tverrslag Bordalen
 - Tilkomstvei(skogsbilveg kl.3) Moen-tipp/tverrslag Bordalen
4. Grensejustering: I følge kartet dat. mai 2015 Miljødirektoratet, vil Otra Kraft sitt bekkeinntak Hiså (søndre halvpart) blir dermed liggende innenfor vemegrensa dersom denne blir stående uendra. OK/OB ber derfor om at vernegrensa flyttes slik at bekkeinntak Hiså faller utenfor yttergrensa til naturreservatet og slik at vernebestemmelsene ikke påvirker drift og vedlikehold av bekkeinntaket.

Same problemstilling gjør seg gjeldende for tverrslag og tipp Bordalen i dalbotnen ved Otra samt deler av skogsbilvegen fram til dette området. Vi ber styresmaktene take omsyn til dette ved endelig grensefastsetting og endrer grenser slik at tipp, tverrslag og veg Bordalen faller utenom naturreservatet og ikke har verknad for drift og vedlikehold for disse anlegga.
5. OK/OB påpeker at rettigheter av enhver art som er erverva i medhold av konsesjon 15.09.1961 og overskjønn Brokke kraftverk dat.08.12.1966 ikke må rokkes med som følge av Ljosådalen naturreservat.
6. OK/OB skal kunne drifte og vedlikeholde og evt. oppgradere anlegg/ konstruksjoner som er bygd i medhold av kong.res 15.09.1961 og overskjønn 08.12.1966 uten restriksjoner selv om det aktuelle skogsområdet får status som naturreservat.
7. OK/OB skal framleis kunne bruke tipp Bordalen som massetak.

Torill Tveiten Lien

Torill Tveiten Lien er sameier i gnr./bnr. 21/4 og informerer om at hun har rettigheter knyttet til uttak av tømmer fra Gjesløy, et område som grenser til Ljosådalen naturreservat. Hun viser til Jordskiftesak nr. 21/1963 i Aust-Agder jordskiftesokn, Dale-Løyland i Valle kommune.

Leif Røysland

Leif Røysland er eier av 21/3 og sameier i gnr./bnr. 21/4. Leif informerer om at han da har rettigheter knyttet til bruk av vei og kabelbanefeste i forbindelse med uttak av tømmer. I likhet med Torill Tveiten Lien viser Leif Røysland til Jordskiftesak nr. 21/1963 i Aust-Agder jordskiftesokn, Dale-Løyland i Valle kommune.

Statens vegvesen, Jernbaneverket, Agder energi og Språkrådet

Overnevnte instanser hadde ingen merknader til høringsforslaget.

Fylkesmannens kommentarer

Forsvarsbygg

Unntaket for militær operativ virksomhet gjelder også for verneforskriftens § 5 pkt. 4 som angår forbud mot lavtflyging i perioden f.o.m. 25. april – 31. mai (kalvingstid for villreinen).

Direktoratet for mineralforvaltning

Fylkesmannen er enig med DMF sin kommentar til høringsforslaget i forbindelse med masseuttaket og har endret vernegrensen til å gå i formålsgrensen for råstoffutvinning, jf. kommuneplanens arealdel og nytt vernekart. Naturreservatet er nå redusert i areal med ca. 100 daa.

Fylkesmannen har forståelse for at Direktoratet ønsker å ivareta potensielle muligheter for utvinning av mineralske ressurser i området. Vi er imidlertid av den oppfatning at så lenge det ikke foreligger konkrete funn som er planlagt utnyttet, eller konkrete anlegg man ønsker å ivareta eller vedlikeholde på vernetidspunktet, så gir § 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser* tilfredsstillende mulighet for behandling av potensielle, fremtidige saker innenfor interessefeltet, herunder behov for ferdsel. Vi tilrår derfor verneforskriften uten spesifikke tillegg eller endringer knyttet til mineralske ressurser.

Kartverket

Fylkesmannen tar innspillet til etterretning i verneprosessen.

Norsk organisasjon for terrengsykling (NOTS)

I verneforskriften § 5 pkt. 2 står det at bruk av sykkel utenom eksisterende veier og stier er forbudt. Til tross for dette forbudet og retningslinjen om at all ferdsel skal skje varsomt med hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner, er det altså ikke begrensninger for bruk av sykkel på eksisterende stier. Dette gjelder også vinterstid på snødekt mark. V ønsker ikke å åpne opp for fri bruk av sykkel i reservatet på snødekt mark fordi Ljosådalen også er et viktig beite og kalvingsområde for villrein. Unødig stress spesielt i kalvingsperioden er ikke ønskelig.

Dette med bruk av «fatbike» også på snø reiser en ny problemstilling som ikke Fylkesmannens miljøvern avdeling vil ta endelig stilling til. Spørsmålet må løftes høyere i miljøforvaltningen og Miljødirektoratet må vurdere om de kan på nåværende tidspunkt ta et standpunkt i forhold til å likestille sykkelbruk vinterstid med annen ikke-motorisert ferdsel.

Aust-Agder Fylkeskommune

Innspillet fra Plan- og naturseksjonen i Aust-Agder fylkeskommune tas til orientering og kommenteres ikke videre.

NVE

Innspillet fra NVE tas til etterretning, og Fylkesmannen vil bare kort kommentere at det har innkommet høringsinnspill fra områdekonsesjonær Agder Energi Nett AS til tross for at de ikke stod som adressat i høringsbrevet. Agder Energi Nett AS hadde for øvrig ingen merknader til verneforslaget ettersom de ikke hadde anlegg eller installasjoner i området.

NJFF Aust-Agder

Fylkesmannen kan forstå at NJFF Aust-Agder ønsker at det skal være mulig å hente ut jaktutbytte av elg og hjort uten spesifikke restriksjoner på bruken av type kjøretøy. Fylkesmannen mener det imidlertid er vesentlig at eventuell uttransportering av jaktutbytte kun skjer med lett beltekjøretøy for å minimere varige skader på barmark. Fylkesmannens erfaring tilsier at NJFF gjerne vil benytte ATV til å hente ut felt hjortevilt. Etter behandling av klagesak datert 19. november 2013 om bruk av beltegående ATV i Sjunghatten nasjonalpark er det bestemt at beltegående ATV må anses som « lett

beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget». NJFF har derfor mulighet til at bruke beltegående ATV, dersom det er ønskelig. Fylkesmannen opprettholder ordlyden i verneforskriftens § 6-2, slik at varige skader på barmark holdes til et minimum.

Aust-Agder Orienteringskrets (AAOK)

Det generelle forbudet mot arrangering av idrettsarrangement, jf. verneforskriften § 3-4, er en generell retningslinje som forvaltningsmyndigheten har lagt seg på for å verne om verneverdiene i alle verneområder som opprettes som naturreservatet. Som AAOK selv kommenterer er det mulighet å søke om dispensasjon til gjennomføring av idrettsarrangement, jf. verneforskriften § 7-1. Forvaltningsmyndigheten ønsker å ha kontroll på aktiviteten i verneområdet for å best mulig ivareta verneverdiene, og kommer til å la forskriftens ordlyd forbli uforandret.

Otra Kraft

Fylkesmannen merker seg at uttalelsen må ses i sammenheng med tidligere innspill i første høringsrunde, jf. brev fra Otra Kraft datert 26.03.2015. I dette brevet listes opp flere punkt som evt. kan være i konflikt med etablering av naturreservatet. Det vises til kgl. res. 15.09.1961 i forbindelse med interesser knyttet til vassdragsanlegg og jordskiftesak nr. 21/1963 Aust-Agder jordskiftesokn, Dale-Løylund i forbindelse med rettigheter til å ta ut tømmer. Til dette vil Fylkesmannen informere om at vernet av deler av Ljosådal som naturreservat ikke vil endre på servitutter eller rettigheter som ligger som en heftelse på de aktuelle gnr./bnr. Fylkesmannen vil imidlertid involveres i forbindelse med utførelsen av tiltak slik at vi kan finne en skånsom løsning for å ivareta verneverdiene.

Vernet skal ikke være til hinder for å utføre nødvendig arbeid knyttet til drift og vedlikehold av bekkeinntak, og vi ser derfor ikke behovet for å justere ytterligere på grensen.

Når det gjelder tipp, tverrslag og veg til massetaket Bordalen/Raudkleivhylen er dette også kommentert av Direktoratet for mineralforvaltning (DMF). Fylkesmannen tar synspunktet fra Otra Kraft og DMF til etterretning og har endret grensen til reservatet slik at Bordalstippen med tilførselsvei blir liggende utenfor reservatet. Naturreservatet er nå redusert i areal med ca. 100 daa.

Torill Tveiten Lien og Leif Røysland

Ettersom innspillet fra Torill Tveiten Lien angår samme rettigheter som Leif Røysland påpeker kommenterer Fylkesmannen innspillene samlet.

Vern av deler av Ljosådal som naturreservat vil ikke endre på servitutter som veirett, kabelbanefester og evt. etablering av traktorveg i forbindelse med uttak av tømmer i sameie gnr./bnr. 21/1,4. Fylkesmannen vil likevel gjøre oppmerksom på at dersom det blir aktuelt å ta ut tømmer i Gjesløy-området må forvaltningsmyndighet være involvert for å finne en skånsom løsning i forbindelse med festing av kabelbane og/eller fremføring av traktorvei. Dette for å skåne verneverdiene mest mulig.

7. Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen tilrår at området vernes som naturreservat med en liten grenseendring helt øst i verneområdet, jf. kap. 5 om «Viktige endringer under verneprosessen». Samtidig gjør vi oppmerksom på endringsforskriften vedrørende nye grenser i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene landskapsvernområde (SVR), jf. vedlegg 3. Fylkesmannen anser Ljosådal som egnet navn på reservatet.

Vedlegg 1 - Områdebeskrivelse

Lokalitet: Ljosådalens naturreservat

Kommune: Valle

Fylke: Aust-Agder

Kartblad: 1413 IV og 1413 I

Verneverdi: ** (regional verdi)

Vegetasjonssone: Mellomboreal, nordboreal og alpin

Areal: 38 000 dekar

AVGRENSNING OG ARRONDERING

Området som her er vurdert som verneverdig følger i stor grad tilbudsgrensene. Den lavereliggende delen langs Otra i nordøst er likevel utelatt fra verneforslaget ettersom det langs den private veien her på strekningen mellom Hisåni og Raudkleivfossen/Vemundhommen er hogd ut ganske mye skog i ny tid, og området er dessuten betydelig berørt av tekniske inngrep i form av bilvei/driftsvei, velteplass/grustak, og kraftgate. I nord er verneforslaget tilpasset grensene for Hisdal naturreservat, unntatt i vestre del hvor avgrensingen i større grad er tilpasset Ljosådalens relativt veldefinerte dalformasjon

Slik området er avgrenset vurderes arronderingen som relativt god ettersom nesten hele den skogkledde delen av dalføret (Ljosådalens) er inkludert, og i tillegg grenser området opp til eksisterende naturreservat i nord (Hisdalen N.R.) på en fullgod måte slik at disse to fungerer som ett funksjonsområde.

For optimal arrondering burde også den østre delen av Oddeskog (ned mot Otra og samløpet mellom Otra og Ljosåni) vært med (ned til høydekote 420--440). Også fordi det i dette området er noenlunde produktiv gammelskog av furu. For øvrig er det potensielt store utvidelsesmuligheter mot sør;; forbi Nautetofjellet og mot Hovatn og Strondekjell, da store deler av dette landskapsrommet trolig består av eldre (bjørkeblandet) furuskog.

Sammen med Hisdalen naturreservat utgjør det verneverdige arealet for Ljosådalens et stort og velarrondert landskap med fjell, myr, vassdrag og høyereliggende gammelskog.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Storparten av undersøkelsesområdet for Ljosådalens består av såkalt gammelskog, det vil si naturlig forynget skog som i liten grad har vært gjenstand for hogst eller andre inngrep på mange tiår. Enkelte større hogstinngrep er likevel gjort i ny tid, slik som tvers overfor elva ved kjerneområde 7 hvor det er foretatt flatehogst av granskog. Også flere andre steder langs privatveien inn Ljosådalens er det foretatt plukkhogst og småflatehogst i ny tid. I øst er det også hogd en del osp helt nylig, og dette berører kjerneområde nr 8. Langs og ovenfor veien mellom Hisåni og Raudkleivfossen/Vemundhommen er det også hogd ut en god del skog i nyere tid (ikke inkludert i avgrensingen). Omkring Rossåsen er det tatt ut noe eldre furu og furugadd i ny tid (til brensel?), samt at det står unge bjørkebestand i sørskråningene like nord for plassen etter hogst for bare to-tre tiår siden. Unge bjørkesuksesjoner etter hogst for få tiår siden finnes også lenger inn i dalføret, f.eks. nærplassen Ljosådal.

Fra gammelt av er skogressursene utnyttet i hele dalføret. Utnyttelsesgraden varierer noe, men generelt har hogstintensiteten vært forholdsvis høy (for et såpass høytliggende og langstrakt dalføre uten fast bosetting). Man kan neppe hevde at det finnes urskogsnaere parti, men i noen avgrensede områder nær barskoggrensen er det lokalt ganske høy tetthet av virkelig gammel furu (over 250 år).

Flere av disse er ganske sikkert opp mot 400 og 500 år. På tross av dårlige vekstforhold er noen av de eldste opp mot 80-120 cm dbh. Slike overstandere finnes spredt også ned mot dalbunnen, men er så godt som fraværende i lavereliggende strøk lengst øst i undersøkelsesområdet (i dalsidene som vender ned mot Otra og Hisåni, samt ved Oddetjørni). Dødvedelementer i samme aldersklasse forekommer sjeldnere, men hist og her i mye av området. Virkelig grove og gamle furulæger er sjeldne, og disse er nesten alle blitt liggende igjen etter felling og kvisting fra en omfattende uthogstperiode langt tilbake i historien.

I dalsidene som vender mot Hisåni er det ganske store areal med forholdsvis tynnstammet, småvokst og glissen furuskoghvor bestandsalderen er relativt lav (sen optimalfase til tidlig aldersfase og ca 80-120 år). For resten av undersøkelsesområdet er furuskogen mer naturskogspreget med bedre aldersspredning og litt høyere snittalder. Typisk ligger bestandsalderen på ca 120--160 år. Skrint naturgrunnlag, lav tilvekst og dårlig foryngelse gjør likevel at mye av furuskogen innover dalføret ser forholdsvis ung ut (tynnstammet og spisse kroner), og har heller ikke økologisk funksjon som gammelskog. Selv om skogalderen trolig er den samme lenger øst og på lavere høydenivå (f.eks. omkring Oddetjørni), så gjør bedre vekstforhold at skogen er tettere, mer storvokst og har bedre utviklet naturskogsstruktur med høyere tetthet av gammelskogselementer i form av store trær og død ved. Denne skogen har også langt bedre restaureringspotensial med tanke på funksjon for kontinuitetskrevende arter tilknyttet furu, selv om forekomsten av tydelig gamle læger er lavere enn i den glisne fjellskogen. Om man betrakter hele undersøkelsesområdet under ett så finnes dødvedelementer av furu fordelt på nesten alle alders-, dimensjons-, og råteklasser. Elementene ligger imidlertid så spredt at den funksjonelle kontinuiteten i død ved nok likevel svak. Gran har trolig en betydelig kortere historie enn andre treslag i området. Likevel har grandominerte parti ofte ganske velutviklet naturskogstruktur med rimelig god aldersspredning opp til ca. 120-150 år, og også langt innover dalføret finnes spredt gran på samme alder eller muligens inntil 200 år. Dødvedelementer av gran opptre spredt, men dødvedkontinuiteten er overalt svak, noe som altså trolig primært skyldes sein innvandringshistorie, og ikke hogst.

Løvs skogen i området varierer også i struktur og alder. Best utviklet naturskogsstruktur har de noenlunde (høy)produktive løvblandingsskogene tilknyttet sør- og østhellinger på nordsiden av Ljosåni. Spredningen i alder og dimensjoner er forholdsvis god, og dødvedelementer inngår ofte ganske frekvent. Likevel er det en påfallende mangel på grøvre gadd og læger med tydelig høy alder, og dødvedkontinuiteten er overalt tolket å være mindre god (svak til moderat). Dette gjelder alle løvtreslag, men er tydeligst for osp. Osp er utbredt i området, og har forholdsvis kort omløpstid, likevel er det bare mindre felt hvor dødvedkontinuitet er tolket å være rimelig god for dette treslaget (kanskje best i kjerneområde 3). På rolige strekninger langs Ljosåni (spesielt fra Voilane og østover et stykke) står det tett, ung og tynnstammet krattskog (bjørk, einer, noe hegg m.fl.) grunnet høy beveraktivitet. (Se f.ø. kjerneområdebeskrivelsene for nærmere detaljer om skogstruktur, stammedimensjoner og dødvedmengder).

ARTSMANGFOLD

Karplantefloraen er moderat variert, men generelt høy beliggenhet og mangel på spesielt frodige skogutforminger (storbregne--høystaudeskog) begrenser mangfoldet noe. I rikere løvblandingsskog på lavere høydenivå inngår imidlertid enkelte litt varmekjære og mineralkrevende urter som taggbregne, myske, fingerstarr og myskegras hist og her. I midtre og indre deler av dalføret er berggrunnen stedvis noe baserik, og her inngår moderat basekrevende arter tilknyttet nordboreal og lavalpin vegetasjonssone. Noen av disse er uvanlige eller sjeldne på grunnfjellsområder i Agder, slik som skavgras, grønburkne, svarttopp, gulsildre, rødsildre, bergfrue, flekkmure, gulstarr og brudespore. Dessuten er det tidligere (1992-93) også gjort funn av solblom, hvitkurle og søterot i bjørkeskog.

Mosefloraen er i liten grad undersøkt, men omfatter nok tilsvarende karplantefloraen fremst nordboreale og lavalpine arter og stort sett vidt utbredte arter med stor økologisk amplitude, men også noen moderat basekrevende arter slik som stormakkmose (påvist). Grunnlaget for krevende råtevedmoser anses som ganske svakt.

Lavfloraen virket ganske triviell, med unntak av at det på eldre rikbarkstrær (osp, selje, rogn) i lavereliggende strøk i øst inngår noen arter fra lungeneversamfunnet. Mangfoldet innen denne gruppen er likevel ganske lavt. Enkelte spesielt luftfuktighetskrevende arter med god signalverdi for denne regionen (flatsaltlav og gubbeskjegg) har imidlertid gode bestander innenfor og inntil kjerneområde 7.

Jordfunngaen er ikke undersøkt (for sent i sesongen), men grunnlaget for krevende arter antas å være forholdsvis svakt. Enkelte moderat krevende mykorrhiza--arter kan likevel tenkes å ha tilhold i lågurtpreget bærlyng--furuskog og kanskje også i rikere løvskogsbestand. Av vedlevende arter er det påvist moderat kontinuitetskrevende arter tilknyttet osp og furu. Mangfoldet av påviste signalarter innen denne gruppen er moderat høyt, men funnfrekvensen er forholdsvis lav, og de mest krevende artene som eventuelt kunne forventes i området er ikke påvist. Selv om undersøkelsesområdet er langt fra endevendt når det gjelder denne økologisk viktige gruppen, så regnes det som lite sannsynlig at det er grunnlag for stort mer krevende arter enn det som er påvist, hverken tilknyttet osp, furu eller gran.

VERNEVERDIER

Verneforslaget for Ljosådalen utgjør et stort og ganske velarrondert dalføre med stor naturvariasjon. Selv om området ligger forholdsvis høyt, så er en ganske stor andel av arealet produktiv gammelskog. Dessuten opptrer nesten alle skogtyper som finnes på dette høydelaget i regionen, og alle med ganske god dekning. Berggrunnen er dessuten ganske mineralrik noen steder, noe som bidrar til at vegetasjonsvariasjonen er relativt stor, ig at det flekkvis opptrer en relativt basekrevende flora. Artsmangfoldet er moderat høyt innen de undersøkte gruppene karplanter, lav og vedboende sopp, og med innslag av både truede og nær truede arter, hvorav noen er regionalt sjeldne.

Området scorer middels høyt på mange av vurderingsparametrene. Full score er gitt til parameterne topografisk variasjon og arrondering ettersom den samlede terrengvariasjonen innenfor avgrensingen er stor, og fordi nesten hele dalføret er inkludert. Arronderingen ville imidlertid vært bedre om mer av gammelskogen i ytre del av dalføret ble inkludert, og dette ville også bidratt til vesentlig økning i areal produktiv skog. Størrelseskriteriet når ikke opp til tre stjerner, selv om man ser Ljosådalen i sammenheng med Hisdalen naturreservat, fordi det samlede arealet med produktiv gammelskog er under 10 kvadratkilometer.

Ljosådalen vurderes som et egnet skogvernområde som kan gi verdifulle bidrag for vern av både eldre, noenlunde produktiv furuskog, ospedominert skog, halvrik bjørkeskog, og i noen grad også eldre granskog, for indre Agder. I samlet verdivurdering teller også områdets størrelse og relativt gode arrondering positivt inn. Særlig begrensende for samlet verdi er at skogressursene i hele området er relativt intensivt utnyttet fra gammelt av slik at både dødvedmengden og dødvedkontinuiteten er liten/svak på mindre skala (spesielt for furu). Kun når hele arealet ses under ett kan dødvedkontinuiteten tolkes som moderat god. At mye av arealet ligger såpass høyt virker negativt inn i vurderingen, ettersom utviklingspotensialet m.h.t. gammelskogsarter dermed er litt dårlig. Dessuten er det få andre spesielle naturkvaliteter knyttet til disse høytliggende områdene. På dette grunnlag vurderes verneforslaget for Ljosådalen som regionalt verneverdig.

Referanser

- Artskart 2010. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. NINA oppdragsmelding 769. 9pp.
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.
- Geologisk kart over Norge M 1:250 000. Norges Geologiske Undersøkelse. Tilgjengelig fra: <http://www.ngu.no/kart/bg250/>
- Heggland, A. 2007. Naturfaglig undersøkelse av 7 skogområder i Agder og Telemark. Registrering og vurdering av verneverdier under ordningen med "Frivillig vern". Asplan Viak rapport 2007. 87 s.
- Norges Geologiske Undersøkelse. 2010. Kart over løsmasser. Tilgjengelig fra: <http://www.ngu.no/kart/losmasse/>

Vedlegg 2 – Verneforskrift

FORSLAG TIL VERNEFORSKRIFT FOR LJOSÅDALEN NATURRESERVAT I VALLE KOMMUNE I AUST-AGDER FYLKE

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Føremålet med naturreservatet er å ta vare på eit stort og vel avgrensa skog- og heiområde som lokalt inneheld høy tetthet av gammal furu og å sikre eit særskilt viktig kalvingsområde for villrein i Setesdal Vesthei. Naturreservatet inneheld nesten alle skogtypar som representere indre delar av Aust-Agder og gammal ospeskog og gamle, grove furutrær er særskilt viktige for å ta vare på arts mangfaldet knytt til naturreservatet.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet omfattar følgjande gnr/bnr: 21/7, 21/8, 26/1, 26/2, 26/3, 26/4, 27/1, 27/2, 27/5, 27/11 i Valle kommune.

Naturreservatet dekkjer eit totalareal på ca. 37 903 dekar. Grensene for reservatet går fram av kart i målestokk 1: 35 000 dagsett Klima- og miljødepartementet Dei nøyaktige grensene for reservatet skal merkast av i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart vert oppbevart i Valle kommune, hos Fylkesmannen i Aust-Agder, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernereglar

For naturreservatet gjeld følgjande reglar:

1. Vegetasjonen, medrekna daude buskar og tre, er verna mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller delar av desse frå reservatet. Planting eller såing i utmark er forbode.
2. Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er verna mot skade, unødige uroing og øydelegging. Utsetjing av dyr er forbode.
3. Det må ikkje settast i verk tiltak som kan endre naturmiljøet eller endre dei naturgejevne produksjonstilhøva for villreinen, gjera villreinen sitt livsmiljø ringare eller hindre villreinen sin bruk av området. Dette gjeld til dømes: Oppføring av bygningar, anlegg, gjerde eller andre varige eller mellombelse innretningar, parkering av campingvogner, brakker eller liknande, opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkabler eller kloakkrør, bygging av vegar, drenering eller anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller anna konsentrert forureining, tømning av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske plante- eller skadedyrmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga er ikkje uttømmende.
4. Bruk av naturreservatet til teltleirar, idrettsarrangement eller andre større arrangement er forbode.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 er ikkje til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.

2. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldande lovverk.
3. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk.
4. Beiting.
5. Utsetting av saltstein.
6. Bålbrenning med tørrkvist, tørre greiner eller ved som er tatt med, i samsvar med gjeldande lovverk.
7. Hogging av ved av lauvtre til eige bruk på støyl merka av på vernekartet.
8. Rydding og vedlikehald av slåttemark rundt husmannsplassen Oddeskar.
9. Merking, rydding og vedlikehald av eksisterande vegar, stigar, løyper, bruer, skilt og liknande som er merka av på vernekartet, i samsvar til tilstand på vernetidspunktet.
10. Vedlikehald av bygningar og andre innretningar i samsvar til tilstand på vernetidspunktet.
11. Naudsynt tynning av vegetasjon fem meter ut frå vegskulder langs veg inn Ljosådalen.
12. Naudsynt istandsetting av kraftlinjer ved akutt utfall. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendast melding til forvaltningsstyresmakta.
13.
 - a) Drift og vedlikehald av eksisterande energi- og kraftanlegg.
 - b) Oppgradering/fornyng av kraftlinjer for heving av spenningsnivå og auke av linetverrsnitt når dette ikkje fører til vesentlige fysiske endringar i forhold til verneføremålet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
2. Utenom eksisterende veier og stier er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.
3. All ferdsle skal skje omsynsfullt og ta særlig omsyn til villreinene. I kalvingstiden er ferdsle forbode i tidsrommet f.o.m. 25. april t.o.m 31. mai.
4. Lågtflyging under 300 meter er forbode f.o.m. 25 april t.o.m. 31 mai av omsyn til villreinen og kalving.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

Gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med politi-, brannvern-, rednings-, ambulanse- og oppsynsføremål, samt gjennomføring av skjøtsels- eller forvaltingsoppgåver som er fastsett av forvaltningsstyresmakta. Dette unntaket omfattar ikkje øvingskøyning.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd er ikkje til hinder for:

1. Motorferdsel som er naudsynt for å transportere ut sjukt og skadd bufe. Køyning skal ikkje finne stad før det sjuke dyret er lokalisert. Køyretøyet som nyttast må vere skånsamt mot markoverflata. Det skal bli gjeve melding til ansvarleg oppsyn i forkant av køyinga.
2. Transport ut av felt elg og hjort med lett terrenggåande beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget eller kløvhest samt slik transport med anna type lett køyretøy etter veg som er merka av på vernekartet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd nr. 3, er ikkje til hinder for:

3. Ferdsle som følgjer veg og merka løype
4. Naudsynt ferdsle for grunneigar for tilsyn med eigedomen sin.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til:

1. Tiltak i samband med forvaltning av vilt og fisk, medrekna kalking av fiskevatn.
2. Oppbygging på ny av bygningar som er gått tapt ved brann, med utsjånad som opphåveleg og til opphåveleg bruk.

3. Avgrensa bruk av reservatet i samband med arrangement nemnd i § 3 punkt 4.
4. Oppsetting av gjerder i samband med beiting.
5. Restaurering av eksisterande støy lar (merka av på vernekartet).
6. Utvidelse av eksisterande støy lar (merka av på vernekartet) til eit totalareal på 50 m² BRA med tradisjonell utforming (jf. Heieplanen).
7. Gjenoppbygging av gammel støy lar (merka på vernekartet) mest mogeleg identisk med tidlegare tider og tidlegare tiders bruk. Maksimal storleik er BRA 30 m² (jf. Heieplanen)
8. Naudsynt motorferdsle i samband med:
 - Tilsyn og transport av materiall til eksisterande støy lar merka av på vernekartet på merka løyper i vernekartet.
 - Aktivitetar nemde i § 4 nr. 13 a og b
 - Aktivitetar/tiltak nemde i § 7 nr. 7

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 3 - Endringsforskrift

Forskrift om endring av forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde, Bykle, Valle og Bygland kommunar, Aust-Agder, Åseral, Hægebostad, Kvinesdal og Sirdal kommunar, Vest-Agder og Forsand kommune, Rogaland

Fastsatt ved kongelig resolusjon2015 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1.

I forskrift FOR-2000-04-28-409, om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde, Bykle, Valle og Bygland kommunar, Aust-Agder, Åseral, Hægebostad, Kvinesdal og Sirdal kommunar, Vest-Agder og Forsand kommune, Rogaland, gjøres følgende endringer:

Avgrensning skal lyde: Landskapsvernområdet omfatter hele eller deler av følgende gnr./bnr.:

Bykle: 1/1,2,3,4,6,7,8,10, 2/1,2,4,8, 4/2,3,5,8, 5/1, 6/1,4,5,7,8,10,14, 7/1,2, 8/1,2, 9/1,4,5, 10/1,2,3,4, 11/1,2,4, 12/1,2, 22/1.

Valle: 21/1,5,7,8,11, 26/1,2,3,7, 27/1,2,5,11, 47/3, 48/3,4,5,6,13,16, 50/1,3,5,6,7,8,9,10,17,18, 51/1,3,4,6, 55/2, 60/1,2,3,4,5,6,30,35, 61/1, 62/1,2,3,4,5,6,7,8,12,13,14,28, 63/1,3,5,6,7,8,10,19,20, 64/1,2,5,7, 68/1,2,5,6,7,8,12,18,33,35,36,37,38,39,40,43,54,61,65,66,67,90, 70/1,2,3,4,5,6,9,20,54, 71/1,2,3,9.

Bygland: 2/1,2,3,4,5,7,12,14,16,17,20,21,24,26,27,28,29,30,31,32,33,36, 3/1,2,3,4,5,9,10,11,12,13, 4/1,2,3,4,5,6,12,13,18,22,23,24,25,26,27, 5/1,2,9,12,18, 6/1, 9/15.

Åseral: 1,2,3,4,6,7,10,11,12,13,26, 2/1,3,4,5,6,7,8,9,10,14,15,16,18,19,22,23,24,52,59, 5/1,2,5, 6/1,3,4,6,11,13,14,15,16,17, 7/1,3,4,5,6,7,8,11,13,15,16,65, 8/1,2,7.

Hægebostad: 101/4,7,9, 102/1,2,3,4,5,6,8, 106/1,3,4.

Kvinesdal: 191/1,2,4,5,6,7, 221/1,2.

Sirdal: 1/1,2,3,4,6,7,8,10,17,18,19,20,21,23,25, 2/2,3,4,5,6,7,8, 14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37, 38,39,40,41,42,43,44,45,46,47, 48,49,50,51,52,53,54,55,56,57,58,59,60,61,62, 63,64,65,66,67,68,69,70,71,72,73,74,75,76,85, 3/2,4,5,6,11, 4/1,2,4,5, 5/1,3,5, 9/1,2,3,4,5,6,7,9,10,11,12,14,22,91, 10/1,2,3,4,6,9,11,12,13,28,29.

Forsand: 23/1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,44, 24/1,2,3,4,5,6,8,9.

Landskapsvernområdet dekker et areal på ca. 2323,3 km². Grensene for landskapsvernområdet framgår av kart i målestokk 1:30.000, datert Miljøverndepartementet desember 2008, med endringer vist på kart «*Del av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde*» i målestokk 1:35 000, datert Klima- og miljødepartementet august 2015. De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal avmerkes i marka og knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriftene blir oppbevart i de berørte kommunene hos Fylkesmennene i Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 2.

Denne forskriften trer i kraft straks.